

po Slovenskem skerbeti in varovati, da se šola ne razprè z domačo hišo, zato ker so naše ljudske šole po deželi še vse nekako nova reč pri prostem ljudstvu, katero še ne spozná, koliko so vredne in koliko jim morejo koristiti, ako so prav vredjene. Učenik naj ima tedaj vedno pred očmi zlato vodilo, ki pravi:

Družina in šola
Sestríci ste dve;
Nobena posamna
Hoditi ne sme.

— ot —.

Koliko moči do mladosti ima zgodnje soznanje lepoznanstva, in kakšne dolžnosti izvirajo iz tega za odgojitelja in jezikoslovnega učenika.

(Dalje.) *)

Dan današnji skorej ves svet bere. Veliko starih in novih šol podučuje otroke v tej umetnosti. Časopisov je precej, in častni stanovi se združujejo in napravljajo čitavnice. Nahajajo se tudi v šolah knjižnice; povsod najdeš knjig in časopisov velikrat prav po nizki ceni. Kratko rečeno: Brati je občna šega in potreba postala.

Koliko pa je branje koristno in škodljivo, koliko dobrega, pa tudi koliko slabega po branju pride, nočemo tukaj preiskovati, govoriti hočemo tukaj le od lepoznanstvenega slovstva, in koliko moči ima takšno branje do mladosti. Mladost dobiva knjig iz šolskih knjižnic, ali pa si jih iz posojilnic isposojuje, ali ji starši in zlahta knjige daje za vezilo. Vidi se pa, da že otroci pri 8. — 10. letih rajše bero knjigo pisano za mladost, kakor pa da bi si igrali; nekoliko odrasčeni dečki si znajo tudi po skrivnih in prepovedanih potih romanov dobiti, ktere potem kar pogoltnejo; vsega tega pa moder in skerbni učenik ne more prezirati. Mladenči in dekline posebno za kratek čas romane bero, če ravno ne plešejo ali se drugače ne razveseljujejo.

Ako tedaj strast po branju v vsakdanjem življenju povsod vidimo, in se je leta tudi naše mladosti obojega spola lo-

*) Ne vem, kako se je v poslednjem listu beseda „dalje“ pod ta napis vkradla.

tila, poiščimo naj pred vire tega hrepenenja, ker nam bo potem lažje vse to reč zadevajoče okoliščine prevdariti in premisliti.

Pri nekterih ljudeh domišljija vse druge dušne moči prevaguje; to je posebno pri nježnem in bolehnem telesu. Takšne ljudi domišljija popolaoma poseda.

Starši in učniki mislijo, de je to pri njih ljubčkih znamenje pesniškega duha, kar pa je večidel napeno; pesništvo živo občuti življenje, uno pa je znamenje prenapete občutljivosti. Kdor pesmi kuje iz občne občutljivosti, ne ozira se pa na resnične djanja, bo javalne kdaj pravi pesnik.

Mladost obojega spola tedaj, pri kateri domišljija prevaguje, večidel silno želi brati, in požira stare in nove romane, ki domišljijo čedalje bolj vnemajo in jo za nekaj časa kam navizajo. Strast do branja se pa ne loti le takšnih ljudi, temuč tudi mladenčev, ki so brihtne glave, in če niso njih zunanje okoliščine takšne, kakoršnih si želé, če se namreč njih dušne moči v soglasju ne izobražujejo, ali če jih revščina tare. V romanu najdejo tega, kar si želé, in pri obrazih ptuje domišljije pozabijo resničnega življenja, ki jih tare. Ravno zavoljo tega vidimo, da brihtni rokodelci v praznjih urah radi hero, ker v branji najdejo nekako tolažbo v njihovem posiljenem stanu.

(Dalje prih.)

Nekaj o dolžnostih učiteljevih zastran cerkve in službe božje.

(Dalje in konec.)

Učitelj naj učence svoje večkrat spominja na to, kar so jih gosp. verski učenik ali katehet od sv. maše učili; on naj pri vsaki priložnosti njihove serca k pravi serčni pobožnosti napeljuje in naj skerbi, da se bojo v cerkvi vsi tako pobožno in lepo vedli, kakor se v hiši božji spodobi. — Učitelj naj dalje gleda, da mu bojo vsi otroci o pravem času v cerkev hodili in da bo vsak molitvine bukvice ali pa molek saboj prinesel. V cerkvi naj učencem odloči primerni kraj in naj nikakor ne pusti, da bi se med klopi, za altarje ali pa po kapealah potikali, kjer se lažeje nespodobno vedejo.

Da bi pa lažeje in gotovejše odpravljal vse, kar je pravi živi pobožnosti nasprotnega, naj pride vselej tudi sam v cer-